בה אבגמיי פכ״ה

כלי עליהן. שהכיסוי ראוי לתשמיש (א) עלמו הוא דניטלין בשבת ואם

אין תורת כלי עליו לא אמרינן כיסוי כלי הוה כלי. ודלתות שידה תיבה

ולתת עליהן מזונות לקטן ולקמן מפרש אמאי בעינן בית אחיזה הואיל ותורת

כלי עליהן. אלמא לרבי יוחנן מידי

דליכא תורת כלי עליו לא מטלטלין

והאי קנה מאי תורת כלי עליו איכא

אי משום דפותח ונועל בו אין זו

מורת כלי עליו אלא מורת בנין: וכ"מ

הכא נמי דאיכא סורם כלי עליו.

שראוי להפך בו זיתים או לפלע בו

אבחים (ב) (סורם כלי עליו. אפי׳ אינו

ראוי לדבר אחר): סבירא ליה כוותיה

בחדת. דמתוקן ואע"פ שאינו קשור:

ופליג עליה בחדת. דבעי תורת כלי:

הלכה כרבי אליעור. דבעינן קשור

ותלוי: מדבריהם למדנו. בפ׳ בתרחם

בימי אביו של ר' לדוק ובימי אבא

שאול בן בטנית שפקקו את המאור

בטפיח וקשרו את המקידה בגמי

לידע אם יש בגיגית פותח טפח והתם

מפרש לה. וקתני מדבריהם למדנו:

שפוקקין. את המאור בדבר שאינו

קשור ותלוי: וקושרין. קשר שחינו

של קיימא לכתחלה: ומודדין. מקוה

ומטלניות: מחי דעתיך. דמותבת

לרבי יצחק נפחא מהא מצי לשנויי לך

הא מני רבנן היא. ואי משום דקתני

לה סתמא מותבת ליה דמדסתם לן

כרבנן הלכתא כותייהו: נגר הנגרר

נמי סתמת. קתני לה וסתם לן בהא

כרבי אליעזר דאסור: מעשה רב.

למילף מיניה דכיון דסמיך למיעבד

עובדה לקולה ש"מ הלכתה היה:

בותני' בליסוי קרקע. כגון כיסוי

בור ודות דהוי כבונה אי

לאו דמוכחא בית אחיזה דילה דלמשקיל

ואהדורי עביד: גבו' א"ר יוחנן והוא

שיש תורת כלי עליהם. דכיסויין

הללו חזו לתשמיש דעלמא אבל כיסוי

כלי לא אמריגן כלי הוא: ודר"ע. משום דאוקמא ר' יוחנן בשיש תורת

כלי עליהן אינטריכא ליה למימר דכי

פליגי רבנן בכלים דחברינהו בארעא

פליגי דאילו כלים דעלמא אע"ג דלית

להו לכיסוייהן בית אחיזה מיטלטלי

דכיון דבאיכא תורת כלי עליהן קיימי

מה לי איכא בית אחיזה מה לי ליכא

בית אחיזה אלא בכיסוי כלים המחוברים

לקרקע כגון תנור וכירים הוא דפליגי

משום דדמו במקלת לכיסוי בור ודות

ומגדל דתנא מתני׳ם ניטלין יש תורת כלי עליהן דראויין לישב עליהן

מסורת הש"ם

וכל תימא הבא נמי דאיבא תורת כלי עליו. פי׳ בקונטרק שיהא שיש להן כים אחיוה. בית יד: ה״ג ואמר רב יהודה והוא שיש סורם ראוי לעשות שום תשמיש אחרא ואין נראה לר"ת כי למה יש לנו להלריך שלדבר אחר יהא ראוי כיון שראוי לדבר זה אלא נראה לר״ת דה״פ דאיכא תורת כלי עליוב שתיקנו ועשה בו מעשה והכינו

לכך במאחר שלכך תיקנו והכינו לכך יש מורת כלי עליו אפילו אינו ראוי לדבר אחר כמו חריות של דקל שאינן ראויו לשום משמיש אלא לישיבה אף על פי כן (ד) יכול להכינם ולטלטלם בשבת ד ואבנים נמי אמרינן לעיל נאו ושיפשפו ועוד אי תורת כלי עליהם ממשה לריכא למימר דכלי ניטל לצורך גופו והא דאמרי׳ בעירובין (ד׳ קב.) נגר הנגרר עשה לו בית יד מהו א"ל בוכנא האמרת פירוש ושרי לאו משום דאי לא הוה כבוכנא ע"י הבית יד הזה הוה אסור דאפילו לא חזי למילתא אחריתי כיון שתקנוהו בידים לכך היה מותר אפי׳ בלא בית יד אלא נראה לר"י דההיא מיירי בנקמז דאסור לעיל מיני׳ בסמוך משום דמיחזי כבונה פי׳ שנועץ הנגר בתוך הנקב שבמפתן עד (ה) בתוך הארץ כדפירש בקונטרס התם ועלה קאי הא עשה לו בית יד באותו נגר שנקמו אי נמי שמואל לטעמיה דסבר דטעמא דרבי יהודה משום בנין אפילו בלא נעיצת נגר בארץ וכן נראה יותר כי נקמו אין פתרונו נעילה בארץ אלא דומה שהוא מעין נשמט רק שחינו נשמט ממש כדמוכח בברייתה שהביה למעלה דקתני נגר אם נשמט כולו אסור נקמז מותר רבי יהודה אומר נקמז אע"פ שאינו נשמט ולא נודע פירוש נקמז היטב ובירושלמי גרסינן נגר דר׳ אליעזר הוה קטיר בגמי נשמט אסור נקמז רבי יעקב בר אחא מורה

:(ו) בראשי אלבעותיו ומדבריהן למדנו שפוקקין ומודדין. ואע"ג דטפיח לא מבטל ליה כמו פקק

כדאמרי' בפרק הישן (סוכה דף כח.) גבי סדין איכא למימר דמבטל ליה טפי מסדין ולא מצי למימר נמי פקק דמלוה שאני כדאמרי׳ בשילהי מכילתין (ד' קמ:) גבי מדידה דהתם לא הוי איסור כל כך אלא משום דהוי כעובדא דחול אבל פקק דמשום תוספת אהל דדמי לבנין ליכא למישרי משום מצוה":

הדרן עלך כל הכלים

מפנין ארכע וחמש קופות. בירושלמיש מפרש כמה שיעור 'קופות כההוא דתנינן' שלשה קופות של שלשה סאין יא: 35

יהודה היא דאית

שיש להם בית אחיזה נימלין בשבת ואמר רב יהודה בר שילא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן והוא שיש תורת כלי עליהן וכי תימא הכא נמי דאיכא תורת כלי עליו ומי בעי רשב"ג תורת כלי עליו והתניא חריות של דקל שגדרן לשם עצים ונמלך עליהן לישיבה צריך לקשר רשב"ג אומר אין צריך לקשר רבי יוחנן סבירא ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא דרש רבי יצחק נפחא אפתחא דריש גלותא הלכה כרבי אליעזר מתיב רב עמרם יומדבריהם למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת א"ל [אביי] מאי דעתיך משום דקתני בתמא נגר הנגרר נמי בתמא היא ואפי׳ הכי יםעשה רב: מתני׳ יו(כל) כיסוי הכלים שיש להם בית אחיזה ניטלין בשבת א"ר יוםי בד"א אבכיסוי קרקעות אבל בכיסוי הכלים בין כך ובין כך ניטלין בשבת: למ' אמר רב יהודה בר שילא א"ר אםי א"ר יוחגן יוהוא שיש תורת כלי עליהן דכ"ע כסוי קרקעות אם יש להן בית אחיזה אין אי לא לא כסוי הכלים אע"ג ראין להם בית אחיזה כי

ומר מדמי ליה לכיסוי כלים: הדרן עלך כל הכלים

פליגי בכלים דחברינהו בארעא מ"ם גזרינז

יומ"ם לא גזריגן לישנא אחרינא כי פליגי בכיסוי תנור מר מדמי ליה לכיסוי קרקע

מפנין סיאפילו ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בהמ"ד יאבל לא את האוצר מפנין תרומה מהורה ודמאי ומעשר ראשון שניםלה תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו והתורמום היבש מפני שהוא מאכל "לעזים יאבל לא את הטבל ולא את מעשר [ראשון] שלא נמלה תרומתו ולא את מעשר שני והקדש שלא נפדו ולא ייאת הלוף ולא את החרדל ר' שמעון בן גמליאל ימתיר בלוף מפני שהוא מאכל עורבין חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים אם התקיגן למאכל בהמה מטלטלין אותן ואם לאו אין מטלטלין אותן: גמ' השתא חמש מפנין ארבע מיבעיא יאמר רב חסדא ארבע מחמש וחמש וחמש הארבע מאוצר קמן) וחמש מאוצר גדול ומאי אבל לא את האוצר שלא יתחיל באוצר תחלה ומני רבי מוקצה ושמואל אמר ארבע וחמש

 לעיל כ. [ודף קכה:],
לקתן קנו., ג) [לעיל כח.
וש"כן, ד) רש"ל מ"ו וכן בס"י
ליתח, ס' בילה לה:, ו) [שם לו.], ז) ס"א לעניים, ה) [עי׳ תוס' לקמן קכח. ד"ה אבלן, ט) [ב"ת קיג:], י) [ע" מוס' לקמן קכח. ד"ה רשב"ג], כ) [ע" מוס' לעיל ס: ד"ה השתא ע"ש דהעתיקו אמר רצ חסדא ד' מאולר קטן ה' מארה די מחוכר קטן הי מאולר גדולן, ל) ל"ג ברי"ף ורש"ל, מ) [לעיל קכב:], (ג) ס"א ל"ג ומ"כ שלפני רש"י היה הגירסא בגמרא אחר ברייתא דחריות אלמא לא בעי רשב"ג תורת כלי עליו ומליין רש"י בזה, מ) [דף קמ.], ע) במ"ח: דחויה לכהנים, ב) במ"ה: לו בשקלים ב) [שם כג:], ל) [בשקלים

הגהות הב"ח

פ"ג מ"ב],

(ה) רש"י ד״ה ה״ג וכו׳ לתשמיש לעצמו הוח: (ב) ד"ה וכ"ת הכל וכו' (3) ד"ה וכ"ת הכת וכו"
לגווים הס"ד ולחר כך מ"ה אין צריך לקשר אלמא דאיכא תורת כלי עליו: (ג) רש"י ד"ה לוף מו"מ. ונ"ב ס"ל תורמום: (ד) תום' ד"ה וכי תימא וכו' אלא לישיבה אעפ"כ. ים מנו לשינה מעפ כ. נ"ב ועי' באשר"י: (ה) בא"ד עד לתוך הארן: (ו) בא"ד מורה בראשי אלבעותיו כזה V:

רבינו חננאל שמעינן ליה דבעי תורת ואוקימנא

שהתקינו להיות נועל ופותח בו בדאיכא תורת כלי עליו ובהא א"ר יוחנז הלכתא כרשב"ג. אבל יחובן הלכונא כו שב ג, אבר בחריות של דקל שגדרן לעצים דשרי רשב"ג בלא קישור לא סבר לזה ר' יוחנן ק פוד לא סבו לדידה הבן כוותיה. ועליהן אמר, ר' יוחנן סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא. דרש ר' יצחק נפחא אפתחא דבי ריש גלותא הילכתא דבי ריש גלותא הילכתא כר' אלעזר שאין פוקקין אלא אם הוא קשור ותלוי. ואותבה ר' עולא מהא דתנז בסוף שבת מדבריהז מיהא מפני שהיא שנויה סתם, וקיי"ל הלכה כסתם משנה, נגר הנגרר נמי םתמא היא והיא שנויה סתם סתמא היא והיא שנויה סתם אליבא דר' אלעזר. **ושני** ליה אע״פ דהא סתמא והא סתמא, הא סתמא דפוקקין ומודאן הא טותנא ופוקקין ומודדין וקושרין בשבת עבדו בה עובדא ומעשה רב וזו הלכה למעשה. והילכתא כחכמים ונדחה .דרשא דר׳ יצחק נפחא ואמרינן בתלמוד . אחיא יחידאה דהרא רהכא דהוא ר' אלעזר דפקק .. החלון כסתמא דנגר נגרר, , ... [ויחידאי דנגר הנגרר] דהוא יהודה כסתמא [דפקק החלון], וחכ״א בין כך ובין כך פוקקין בו. כל כסויי הכלים שיש להן בית אחיזה ניטלין בשבת. . א"ר יומי בד"א בכמויי יוחנן והוא שיש תורת כלי עליהן. ואמרינן כולי עלמא בכסויי קרקעות אם יש להן בית אחיזה שרי ואי לא אסיר לטלטלן, כגון כסויי הבארות וכסויי הדות וכיוצא בהן. כסוי

וגזרינן הני אטו הני: הדרן עלך כל הכלים

בופנין. אם לריך למקומן להושיב שם אורחים להסב בסעודה

או תלמידים לדרשה ולא חיישינן לטרחא דשבת: אבל לא את האוצר. מפרש בגמרא: מפנין חרומה טהורה. כלומר ומהו מפנין דבר הראוי כגון אלו. תרומה טהורה דחזי לבהמת כהוש אבל תרומה טמאה לא דאפילו לבהמת כהן לא חזיא בשבת דאע"ג דבחול חזיא כדתניא בכל שעה בפסחים (דף לב.) שאם רלה כהן מרילה לפני הכלב בשבת וביום טוב לא חזיא דזו היא ביעורה מן העולם או להיסק או לבהמה ואין מבערין תרומה טמאה וקדשים טמאין ביום טוב כדמנן (לעיל דף כג:) ואין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב ואוקימנא טעמא משום דאין שורפין קדשים ביום טוב: (ג) לוף. מין קטניות שאינו ראוי חי אפילו לבחמה: לעורבין. כגון עשירים שמגדלין עורבין לגדולה: זרדים. מין קנים הם שמורדים כשהן רכים ואוכלים אותם: גבו' ארצע מחמש. אם לא היה שם אלא כשיעור ה' קופות לא יפנה אלא ד' מהם שאסור לגמור את האולר דילמא חזי גומות בקרקעיתו ומשוי להו: מאולר גדול. ואם יש הרבה אין מפנין אלא חמש דחיישינן לטירחא: מאי אבל לא אם האולר. שלא יגמור את האולר לא מלית אמרת דהא מרישא שמעינן ארבע מחמש: סחלה. אם לא התחיל בו להסתפק ממנו כבר למאכלו או למאכל בהמתו דאם כן הוה ליה מוקצה ומתניחין רבי יהודה היא:

כלים, כגון כדות ופיטסים בינו כהן, אצ"פ (שהן) [שאין] להן בית אחיזה מותר לטלטלן לגלותם ולכסותם. כי פליגי בכסויי כלים וחיברן בקרקע, ר' יוסי לא גזר ות"ק סבר גזרינן, והלכתא כוותיה. הדרן עלך פרק כל הבלים פרק שמונה עשר מפנין ה" מיבעיא. ופריק רב חסדא ארבע מחמש וחמש מאוצר גדול, ומאי אבל פרק שמונה עשר מפנין ה" מיבעיא. ופריק רב חסדא ארבע מחמש וחמש מאוצר גדול, ומאי אבל לא את האוצר שלא יתחיל באוצר תחילה, ומגי רבי יהודה היא דאית ליה מוקצה. ובא שמואל ופריק פירוק אחר ודברים [נ"א: דובריו] פשוטים הן. אבל סוגיא דשמעתא כרב חסדא, דמתניתא סתמא תגן כוותיה, שאין מתחילין באוצר לא את האוצר תחילה, ומגי רבי יהודה היא דאית ליה מוקצה. ובא שמואל ופריק פירוק אחר ודברים [נ"א: דשקלינן וטרינן] לפרושי טעמייהו. ויש מי שאומר הילכתא כשמואל דמוקים למתניתין התולה, ולא בתבואה צבורה לתך, ש"מ שמואל דמוקצה והילכתא כוותיה. כרבי שמעוך דלית ליה מוקצה והילכתא כוותיה.

מהלכות שבת הלוייג מהלכות שבת הלוייג טוש"ע או"ח סימן שח סעיף י: א ד ה מיי פכ"א מהלי שבם הלכה ב ופכ"ו הלכה טו סמג לאון סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף א:

מוסף רש"י

י חריות. ענפים קשים כעץ משהוקשו שדראות של לולבין ונפלו עלין שלהן קרי להן . שגדרן לעצים. שחתכן להיסק (לעיל קבה:) כל לקיטת לעצים. עותוכן ניסטון (לעיל קבה:) כל לקיטת תמרים קרי גדירה (לעיל 1.). צריך לקשר. מע"ש להשרם יחד מבעוד יום להוכיח שלישיבה מפעוד יום נהוכית שנישינה עומדים, ואם לא קשרם יחד אסור לטלטלן למחר, דלא הוי יחוד במחשבה (דעיד ג.). ומודדין. להחלמד על דבר

הוראה (לעיל קוו). הוראה (לעיל קוו). הדרן עלך כל הכלים מפני האורחים. שזימן לאכול ואין מקום להסב, ומפני בטול בהמ"ד. שאין לתלמידים מקום לישב (ביצה לה: ולא את הלות ולא להם). רלא את הדוף רלא את החרדל. מטלטלן נשבם, שלינם רלויים היום, לא זה לבשל ולא זה לטחון. לוף מין קטניות ואינן ראיון למאכל כשהוא חי ואפילו לעופות

מוסף תוספות

א. ולאותם תשמישיו קרי יתורת כליי. ריטנ״א. ב. צורת כלי קאמר. ריטנ״א. ג. ותיקונו מוכיח עליו שהוא מתוקז לכד. ליטנ״.6. דנגר היינו עץ ליטנ״.6. דנגר היינו עץ בעלמא שלוקח מבין העצים, שאין עליו שום הכירא כלל, ומ״ה צריך שיתקננו במעשה גמוו . וכו׳ כדי שיהא ניכר שהוא מוכן להיות פותח ונועל בו, וכיסוי כלים ג״כ שבכאן אינן אלא דפין בו, וכיסוי כלים ג"כ שבכאן אינן אלא דפין בעלמא ולפי׳ מצריך בהן ר׳ יוחנן תורת כלי כלומר שיעשה בו מעשה כדי שיהא ניכר שהוא עומד לכך. חי׳ הר״ן, T. וחשיב לרבנן דרשב״ג מעשה מה שקושרו והכינו לכך. רא״ש סי׳ י. ה. שעושין בו מלאכה אחרת. רח"ש סי" י. ור בהא הוא דפליג. 1. ובהא הוא דפליג אדרשב"ג, דאלו רשב"ג לא בעי לא מעשה ולא קשירה אלא מחשבה בעלמא. לענ״א, I. והוי כמו בכיכוא. יקב לן זי יוודי כמו פקק החלון. מוס' הרא"ש. ח. דהצלת טומאה. מוס' הרא"ש, ט. ולכאורה משמע ממתני' דהני ד' או ה' קופות שאין להם שיעור, . אלא אפי גדולות מאד, אבל בגמ' מוכח שיש אבי בגנו מוכוז שיש להם שיעור וכן הוא וכו׳. דיטכ״ה. י. א״ל ילמד סתום מן המפורש. ריטנ״ה. יא. היו תורמים [את הלשכה], אלמא דסתם קופה ג' סאין הוא. ריטנ״h.

רב נסים גאון

פרק שמונה עשר מפנין ר' יהודה היא דאמר מוקצה. ור' שמעון לית ליה מוקצה. אצל כל פחמא